

IN MEMORIAM Възпоменание за Здравко Лекишев

На 13 август 2014 г. от нас си отиде завинаги нашият съсъдбеник и талантлив поет, авторът на много лирични и хумористични стихотворения, известен не само в литературните среди на неவிждащите, но и сред зрящите творци, Здравко Лекишев.

Здравко Борисов Лекишев е роден на 22 август 1946 г. в Пловдив. Получава средното си образование в Руската езикова гимназия и след това завършва Института по индустриална химия в Димитровград. Работи като химик. През 1977 г. зрението му рязко намалява. Инвалидизиран е и го трудоустрояват в ПП "Успех", където работи до 1992 г.

Още като дете той обича да чете, да рисува и да съчинява различни истории. Стихотворенията му привличат вниманието на специалистите и той започва да печата в различни периодични издания. През 2001 г. се появява първата му стихосбирка "На теб". Членува в литературното сдружение "Следа". Негови творби има в шест от седемте сборника на дружеството. Участва в литературните сборници на ССБ, фондация "Делфин" и сдружение "Евроинтеграция". Носител е на специалната награда на литературния фестивал "Тамирис", организиран от ССБ и фондация "Човещина". Участва в литературни срещи и конкурси.

В литературния конкурс на БНР, програма "Христо Ботев", "Зрящи сърца" е удостоен с първа и втора награда през 2011 и 2012 г.

Здравко пише и проза. Автор е на разкази и новели. Много от творбите му са публикувани и в списание "Зари". Отличното владение на руски език го прави и много добър преводач.

През 2013 издателство "Антос" издаде втората му стихосбирка "Любов отвъд сезоните". В предисловието поетът Румен Ченков определя автора като "нежен лирик и бард на любовта". Може би трябва да се добави и малко бохем, но в най-добрия смисъл на тази дума. Такъв ще го помнят всички, които познават него и неговото творчество.

Вечна му памет и покой на душата му!

От приятели

Тук за пръв път се публикува последното стихотворение на Здравко ЛЕКИШЕВ.

САМОТА

Почина ли си? Хайде, наложи
пак шлема, мой печален Дон Кихот,
кракът във стремето сложи -
напред със мен, приятелю Живот.

Камарата от грешките тежи,
но и преди и днеска съм готов,
макар да зная после как боли,
биен венути, скитнице Любов!

Уискито във чашите искри.
Знам, че си там, не крий се и ела -
китарата вземи и посвири,
пийни си с мен ти, спътнице Тъга!

Не съм те канил, но кат вярно псе

ти пак лежиш пред моята врата.
Спомни си колко дадох, колко взе -
дошла си, влез, сестрице Самота!

Здравко ЛЕКИШЕВ

Сбогом, Генко!

Тежка дума! Ако беше "Довиждане", би означавало до нова среща.
На 16 август тази година ни напусна един български писател. Отдавна не бях се чувал с него. Много обстоятелства ни свързваха. Разбира се, на първо място беше нашето участие в Съюза на слепите. Преди години при мен дойде директорът на шуменското предприятие Стефан Маринов. Тогава за пръв път чух за Генко. Беше ми разказана страшната трагедия. Приятел на баща му засегнал очите му с ловджийска пушка. Те са изхвърляли панички, които пръскали във въздуха с изстрели. Генко беше почнал работа в предприятието като работник, беше завършил образованието си по български език и литература във Висшия педагогически институт в Шумен (сега Университет "Константин Преславски"). Ние от централното ръководство основахме заводска организация. Издигнахме Генко за председател. Така започна моята връзка с него. Дано да не бъркам, но когато се създадоха и окръжните организации, мисля, че той пое отново ръководната функция. Има и други причини, които ни сближиха. И двамата сме родени в горещия юли, и двамата сме учили в техникуми, и двамата ослепяваме в миг. Това се случва в близки години на възрастта ни. Аз – навършил 18 години, а той – своите двадесет.

Беше моята първа командировка до Шумен. Генко ме посрещна в канцеларията си в предприятието. Обсъждахме заедно съвместната ни работа и неговите задачи. Когато приключихме, предложих да посетим новопостроения емблематичен монумент "1300 години България". Бяха отменили националните тържества. Поведе ни Димитричка Куманова - неговата сътрудничка. Водеше ни и двамата. Започнахме да изкачваме направените 1300 стъпала. Тялото на Генко беше наедряло. Той се задъхваше. От време на време спирахме. Добрахме се до върха. Може би там ни отведоха интересът и родолюбието. Бяхме като щастливи деца. Опипвахме краката на Аспаруховия кон. Докосвахме изваяните фигури. Тогава и през ум не ми е минавало, че от този разговорлив сладкодумец ще се пръкне един творец.

През 1996 година Генко беше назначен за управител на предприятието. Имаше вече издадена първата си книга – "Манастирът". Беше се проявил като умел разказвач. Изглеждаше ми странно как един духовен човек ще съчетае своите стремления с управленската си дейност. Да, но Генко комбинира успешно и двете неща. Вероятно му е помогнала подготовката в механотехникума "Христо Ботев". Обучавал се е той там да стругова, да шлайфа, да работи на фреза...

След първата му творба през 2000 година и пауза от 8 години той издаде своята "Мъжка импресия". След това скоро дойдоха "Закъсняла пролет" през 2009 г. и "Големият сняг" – 2011 г. Когато се върнах тази нощ към някои от разказите му, изпитах болка защо толкова късно открих неговото перо. Така ли се случва в живота - оценката да дойде по-късно!? Рисуният му е майсторски. Картините от природата са живи. Героите му са запомнящи се образи. Тънко е доловил женската психика. Тук любовта е тъй релефна, сякаш читателят ще я докосне.

През 2009 година Изворски е приет за член на Съюза на българските писатели. Него избират да бъде председател на журито, което определя лауреатите на литературната награда "Георги Братанов".

Последният главен редактор на списание "Зари" е допринесъл за онази решителност, която е накарала Генко да пише. Един поет и един белетрист сляха своя изказ на чувства.

До един пишец мъж неизменно трябва да има и една жена. Неговата съпруга Иванка го обгърна със своята нежност и обич. Тя му създаваше спокойствието и онази битова осигуреност, която насърчаваше Генко да твори. Родиха се техните синове. Единият стана ветеринарен лекар, а другият работи със семейството си във Виена.

Какво му е нужно на човек? Здраве и обич. Ще се добави и още нещо. Да ти е заложена дарба и да изразиш духовната си енергия в творчество. Разбира се, без шанс в живота не може. Мисля, че Генко получи този шанс и го оползотвори. Роден в столицата на 3 юли 1949 година, той заминава на село. Вероятно тогавашната политика е изпратила баща му да окрупнява земята и да ръководи колективния труд. Генко расте сред красива природа. Добрите селяни по-късно ще станат негови типажи. Завършва основното си образование в село Дибич. В онези отдалечени времена момчетата трябваше да имат професия. Затова Генко постъпва в техникума. Представям си какъв шок е преживял след случилото се нещастие. Генко отразява образа на слепия. Ще го намерите в "Закъсняла пролет". Впечатлява младият кавалджия без зрение със своята циганка и мургавото ѝ дете.

Разлиствам есето му. Букви от точки. Ах, мили Генко! В него си изпял своята дълбока болка. Да бъдеш зависим по принуда, да нямаш свобода в пространството е жестоко. Към това бедствие, ако притурим и пренебрежението, съжалението и недоверието в твоите възможности... Бедата става пълна. Есеистът с възторг показва примери от професионалния път на своите събратя и защитава една кауза, за която всички ние се борим.

Скъпи Генко,

Ще дойде ден, в който ще ни забравят какви сме били, виждаме или не виждаме. Ще останем само в спомените на близките. Да, твоят ден дойде. Жалко, че толкова рано. Колко е хубаво, че ти вгради ранимата си душа в своите разкази. Спомням си думите от поезията на Иван Вазов – "и моите песни все ще се четат". Вярвам, Генко, че те ще се четат.

Прости ни, приятелю, че не можахме да видим твоята изправеност!

Поклон!

Спас КАРАФЕЗОВ

ИЗ ЖИВОТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ Горна Оряховица

Лято, което наситихме с позитивна енергия

Неусетно отминаха месеците юни и юли, през които членовете на СКХУ "Раховец 2011" Горна Оряховица взеха участие в трите държавни първенства - по спортна табла и шахмат на Старозагорските минерални бани и в Монтана по спортен риболов. Впечатлени сме от добрата организация на домакините от Монтана, от щедрото им гостоприемство и условията за веселие в ресторанта.

В Горна Оряховица проведохме и индивидуални клубни турнири по спортна табла и шахмат. Съдия и на двете състезания беше колегата от Велико Търново Ненчо Обретенов. Класиранията на участниците бе както следва:

По спортна табла

1. Ралчо Евтимов
2. Димитър Тодоров
3. Катя Кряжева

По шахмат

1. Димитър Тодоров
2. Катя Кряжева
3. Иван Лицов

На всички участници съдията връчи грамоти.

Като продължение на проекта ни "Креативни и активни" през 2014 г. сформирахме нова секция - по оздравителна гимнастика и танци. Вече втори месец желанието и старанието на участниците радват с добри резултати.

Благодарни сме на екипа, разработил проекта за организирането и провеждането на държавните първенства, на председателя на спортната ни федерация д-р Иван Янев, както и на председателя на Общинското спортно дружество, което подпомага финансово спортните ни изяви, и кмет на община Горна Оряховица - инж. Добромир Добрев.

Катя КРЯЖЕВА

Добрич

Подновяване на старо приятелство

В горещия вторник на 12 август около 20 човека - членове на сдружение "ХобиСклуб", посетиха черноморския бял град Балчик с автобус, осигурен от Община град Добрич. По време на пребиваването си те осъществиха среща с председателката Дима Малева и членовете на небезизвестната неправителствена организация "Хинап". Това свободно сдружение обединява хора с увреждания, живеещи на територията на белия град. Броят на членовете му е 250.

Дима Малева разказа увлекателно за разнообразните дейности от живота на сдружението.

Най-актуалната е насочена към активностите, свързани с поддържането на здравето чрез физически упражнения. Сформираната група е впечатляваща с моряшките тениски, които се обличат по време на изпълнението на физкултурните занимания.

След обширния разказ на председателя Иван Тодоров за живота на "ХобиСклуб" думата взе запасният военноморски офицер Коста Янков – член на нашата организация, който допълни изложението на Дима Малева с интересни истории от морския живот на Балчик. Оказа се, че някои от споделените любопитни факти са неизвестни и за самите домакини.

В края на срещата се размениха подаръци между председателите на двете сдружения. Коста Янков по стар обичай обяви морско кръщение за Дима Малева и Иван Тодоров.

Срещата продължи в заведение край морето на прясно изпържена черноморска риба и студена бира.

Иван ТОДОРОВ

Група "Светлина" се завърна със златен медал от световния шампионат по фолклор

С лауреатско звание, златен медал и номинация за голямата награда "Златен Орфей" се завърна от IV Световен шампионат по фолклор група "Светлина" към Териториална организация на слепите - Добрич. Ръководителят на групата маестро Георги Събев също бе отличен с лауреатско звание за обработка на фолклор.

Около 300 формации от 21 държави от цял свят (Армения, Китай, Естония, Грузия, Япония, Сърбия, Турция, Индонезия, Република Корея, Венецуела, Русия и други) участваха на фестивала.

Нашата група, създадена преди две години и половина, беше единственият състав на хора с увреждания. В "Светлина" участват 14 изпълнители - 9 жени и 4 мъже. Болшинството са с увредено зрение. Най-младата изпълнителка е на 46, а най-възрастната на 82 години. При мъжете възрастовите граници са от 62 до 79 години. Ръководителят на групата маестро Георги Събев е носител на много престижни награди и отличия.

Световният шампионат се проведе от 21 до 31 август. Нашата група се представи на 28, 29 и 30 август. Участвахме с песните "Седяла е мома в градинка", "Мари, Калино, майчина", "Ой, Тойне", "Зла свекърва", "Рада на Стоян думаше".

Единият ден имахме концерт в Обзор, а двата следващи дни в Свети Влас. Заслужихме оценката на международното жури за перфектно изпълнение и най-доброто представяне на български състав на фестивала.

Ние не сме професионалисти. Всичко постигаме с много труд. Това, че се състезаваме наравно с всички останали, е интеграция в действие. Не можем да не кажем и едно голямо и сърдечно "БЛАГОДАРЯ" на спонсорите, които ни помогнаха, за да участваме в световния шампионат.

Паунка ПЕЕВА

Варна

Лятна разходка по случай празника на града

15 август е празник на Варна, а същевременно е и християнски празник – Успение Богородично. По този случай на 14 август бе организирана лятна разходка с влакче от централния вход на Морската градина до Делфинариума. Г-жа Параскевова успя да уреди билетите за всеки човек да бъдат по един лев за отиване и връщане, а не както е определената такса от 3 лева за двете посоки на човек. Бяхме 14 души. Качихме се на влакчето и пътувахме весели и доволни, защото преживяхме един прекрасен летен предиобед, откъснати от домашното всекидневие. Направихме малка обиколка из околността, почерпихме се и в определеното време влакчето дойде, за да ни върне обратно пред централния вход на Морската градина.

Ганка ПАРАСКЕВОВА

Екскурзия до забележителните исторически места в Шумен

На 24 юни членове от ТСО на ССБ - Първа и Втора организация, и от ТО на НАСГБ тръгнахме на екскурзия, организирана от председателите на Първа и Втора организация Христо Шипанов и Недялка

Митева.

При пристигането си в Шумен ни посрещнаха управителката на ЦСРИ Галя Петкова и нейната сътрудничка Сесил Мустафа.

Те бяха много любезни и внимателни към нас. Заедно бяхме няколко часа. Галя и Сесил като екскурзоводи на нашата група ни заведоха до историческата крепост, построена 3400 години преди Христа. Обитавана е най-напред от тракийски племена, след това идват римляните. През VIII век се настаняват и прабългарите.

Уредникът към Регионалния исторически музей - Шумен Димитър Стойков ни придружи до крепостта. Той ни разказа за незабравими исторически събития и дати, обхващащи онези далечни епохи.

Второто ни посещение беше на Мемориалния паметник "Създатели на Българската държава". Той е открит през 1981 г. по случай 1300 години от създаването на България.

Разположен е в непосредствена близост до Шумен на територията на природен парк "Шуменско плато". Силуетът на паметника се вижда в радиус от 30 км. Архитектурната му част се състои от две групи раздвижени бетонни форми от север и юг, изградени под различен ъгъл, върху които са монтирани 21 скулптурни фигури на български владетели, управлявали от VII до X век.

Това посещение ни пренесе назад в далечното минало, когато са царували и управлявали тези велики българи. Най-отгоре е статуята на Хан Аспарух - основателя на Българската държава. Зад него в триумфален ход е конят - верният спътник на прабългарите. Долу вляво от хана е кучето – животното, използвано за жертвоприношения от тях. Над коня вляво са изсечени части от Именника на българските ханове - най-стария писмен домашен извор. Той съдържа сведения за езика, летоброенето и обществено-политическия живот на предците ни. Под копитата на коня са изваяни Орфей - свирещ на арфа, който с дивен глас удивлявал хора и животни, четири женски фигури, символизиращи годишните времена, и един слънчев часовник. На 18 метра в галерията на хановете са представени Тервел, Крум и Омуртаг - владетелите, които утвърждават Българската държава.

Накрая посетихме и паметника на Тодор Колев в градския парк. Направихме си снимки пред статуята на нашия забележителен артист и тръгнахме към автобуса.

Тук председателката на Втора организация Недялка Митева в знак на благодарност към нашите мили екскурзоводки им поднесе бонбониера - да си подсладят живота, и дискове с музика на всички състави от Дом на културата "Успех" - Варна.

Благодарим на организаторите за тази хубава екскурзия, която беше приятно развлечение за всички нас!

Ганка ПАРАСКЕВОВА

ЛИТЕРАТУРА Момина сълза

(приказка-легенда)

На момичето от фонтана в Хисаря

Саран бей се събуди от следобедната си дрямка, протегна се, та чак костите му изпукаха. Седна. Взе от масичката дългия си чибук с натъкната дебела цигара, който винаги беше там - до главата му. Щракна с огнивото, запали, дръпна три пъти дълбоко с наслада от тютюна, това беше едно от удоволствията му, пушна бавно три големи кълба дим и плесна с ръце. Тутакси вратата се отвори и на прага застана един млад гавазин.

- Влез! - махна с ръка беят.

Гавазинът се поклони и влезе.

- Седни! - и той му посочи трикракото столче до миндера.

Гавазинът пак се поклони и седна.

- Е, казвай последните новини!

- Все същото, бей ефенди - разпери отчаяно ръце момчето. - Ханъмните как ли не я кандърдисваха.

Какво ли не й думаха, три дена гладна я държаха и сега само хляб и вода й дават, и нищо. Тя все едно и също като папагал повтаря: "И на парченца да ме нарежете няма да се потурча, вярата си аз няма да дам!".

- Брей, че гяурски инат! - намръщи се беят.

- Голям инат - разпери ръце пак другият.

- Ами дали е пипана? - беят направи жест и гавазинът го разбра. - И на колко е?

- Ханъмните я гледали и казали, че е цяла. На седемнадесет е.

- Кюрпе значи! - беят се ухили и едрите му пожълтели от тютюна зъби блеснаха.

Гавазинът кимна.

- А ако не я харесам - ще я дам на тебе. Какво ще кажеш? - тупна го по рамото беят и пак се засмя, показвайки едрите си зъби.

- Както ти кажеш, бей ефенди - усмихна се гавазинът и като помълча малко добави - Бей ефенди, какво толкова й се молиш. Щом ти е мерак, тикни я в харема и ...

- Не ги разбираш ти тия работи! - беят придоби сериозен вид и продължи - Тя е млада и ще ражда деца. Аз искам децата й да знаят, че са от майка мюсюлманка, а не от гяурка. Ние ще ги плодим, а те ще ни множат и така ще затрием гяурското им семе. Разбра ли?

Гавазинът само сви рамене.

- А сега слушай! - поде беят със строг глас. - Ще идеш и ще кажеш на ханъмните да я съблекат и ще ми я доведеш гола.

- Аз? Гола? Ама как? - заекна от изненада момчето.

- Щом аз казвам - ти! - продължи със същия тон беят и като смигна, добави по меко - И ти ще си оплакнеш окоето в гяурско голо. Хайде, върви!

Младежът добре познаваше характера и нравите на бея. Той беше човек е много странности и сам казваше за него: "Особен човек е беят. Всеки път може да измисли и да направи такава щуротия и дивотия, че шапката ти да падне". Затова не каза нищо, стана, поклони се и излезе.

Гавазинът въведе голото момиче, понечи да излезе, но беят го спря с очи и му посочи прага. Той застана послушно и си помисли: "Какво ли пак е решил?".

Саран бей погледна момичето изпод вежди. Не беше висока, но личеше, че е яка селска мома и започна да я опипва отгоре надолу с похотливия си поглед. Лицето й беше кръгло, бяло, с леко розови страни.

Под тънките й като изписани черни вежди гледаха две красиви като две зрели череши черни очи.

Устата й – току-що разцъфнала розова пъпка. Ръцете й – бели и красиви. Гърдите й не бяха големи, но добре закръглени и стегнати, с набъбнали розови пънчета. Коремът й гладък с едва забележимо пъпче, а под него съблазнително се чернееха току-що наболи черни копринени къдрави космици. Кълките й и яките й крака бяха бели като мляко. Дося му се да я грабне и да я хвърли на миндера, но се сдържа, примлясна с устни, преглътна и се изправи. Приблужи се до нея, хвана я за брадичката и така я повдигна, че да я гледа в очите.

- Я виж каква си хубавица! - заговори беят, като се старееше гласът му да звучи по-меко - А си толкова глупава! Можеш цял живот да живееш в охолство и злато, а пък ти се запъваш като магаре на мост"...

Пусна брадичката й и с два пръста стисна зърното на гърдата й така силно, че момичето простена от болка, инстинктивно замахна и отблъсна ръката му.

- А, заболя те! - показа беят едрите си жълти зъби и по лицето му се разля ехидна усмивка, и с цяла шепа я хвана под корема. - Ще те заболи повече, ама ще ти е сладко...

Момичето порозовя от свян, дръпна се назад, но той я стисна здраво и я придърпа плътно към себе си.

- Ти си инат, ама аз съм по-инат - така да знаеш! - изсъска в лицето й. - Ще се потурчиш! Това казвам аз. А щом аз съм казал - така ще е! - отблъсна я и кимна на гавазина - Обърни!

Той хвана момичето за раменете и го завъртя. Беят със садистична наслада прокара ръка по гладкия й гол гръб и звучно я шляпна отзад.

- Ох, бабан, голям кеф ще падне! - и той смигна заговорнически на гавазина. Той не реагира, знаеше, че това беят го казва на себе си.

- Води я! - той посочи вратата. - Да я облекат и да я нахранят. Утре ще има сватба. Кажи на ханъматата да дойде при мене!

Гавазинът дръпна момичето за ръката, но то се спря на прага, обърна глава към бея и почти извика:

- И на парченца да ме режете - пак няма да се потурча! Вярата си няма да дам!

Двамата мъже се стъписаха от чутото.

- Ааа! Ти си знаела и да приказваш! - изкрещя беят, лицето му побледня, след това се наля с кръв.

Той замахна и я удари силно отзад. Момичето политна, но гавазинът я задържа.

Води я! Какво си ме зяпнал, че сега ще я... - задъхан от злоба изкрещя беят на гавазина и отново удари момичето.

Като остана сам, все още разярен, Саран бей изруга, пое си дъх и изръмжа:

- Абе, трябваше да я..., ама не ща да си развалям кефа за утре.

Седна, грабна чибуката и нервно запуши.

- Викал си ме, беим - тих женски глас го сепна. Младата жена с тънък копринен воал стоеше на прага.

С очи ѝ посочи мястото до себе си:

- Ела! Седни!

Жената влезе, поклони се и седна на посоченото ѝ място. Беят дръпна воала от главата ѝ, погали я по меките къносани коси, прехвана я през кръста и я придържа по-близо до себе си. Тя го погледна гальовно и почти прошепна:

- А пък аз помислих, че ще я оставиш при себе си...

- И това ще стане - каза сухо беят, поглади я отново по косите и продължи - Слушай сега. Утре ще имам гости. Искам гяурката гола да ни черпи с пексимети, щом не иска да се потурчи.

- Гола! - жената трепна от изненада - Ами ако не иска?

- Ще, ще! - сопна се беят. - Ще я съблечете и ще я намажете с гюлово масло. Ако се заинати, ще ѝ кажеш, че ако се съгласи, може да я пусна да си иде при баща си, а ако се инати, вечерта ще я хвърля на гавазите и на другия ден, както е омърсена и гола, ще я пусна наред селото.

- Хитър човек си ти, беим - жената го погледна пак закачливо и почувствала мъжката му топлина се притисна по-силно до него.

Петимата мъже седяха на миндера в стаята за гости, подпрени на копринени възглавници, и шумно с наслада сърбаха от големи шарени филджани гъсто черно кафе,

- Кога ще видим твоята нова изненада, бей? - попита един от гостите, като намигна многозначително.

- А каква ще е изненадата - за очите или за ръцете? - обади се моллата, който седеше до бея.

- Нека да изпием кафето пък ще видим - усмихна се под мустак беят. Той плесна с ръце, влезе гавазинът, взе подноса с чашите, поклони се и излезе. Домакинът отново плесна два пъти с ръце, влезе друг гавазин.

- Тука ли е? - попита беят.

- Тука е, бей ефенди! - поклони се гавазинът - Пуснете я!

Вратата се отвори. Една ръка бутна голото момиче вътре и затвори вратата зад нея. Разнесе се приятно ухание на гюлово масло. Почувствала върху себе си петте похотливи мъжки погледа, тя се дръпна назад и големият сребърен поднос подскочи в ръцете ѝ, и едва не го изпусна.

- Брей, бей! Къде го намери това чудо? - възкликна моллата, като изяждаше с жаден поглед момичето.

- При мене лошо няма - усмихна се отново под мустак беят и махна с ръка - Хайде, къзъм, почерпи ни! Момичето пристъпи от крак на крак и плахо приближи до първия гост. Когато стигна до моллата, той вместо към пексиметите посегна към кълката на момичето. Беят се прокашля:

- Молла, сега само се гледа.

Момичето се спря пред бея. Той протегна ръка към пексиметите, но момичето изведнъж рязко вдигна подноса високо над главата си и с все сили го стовари върху главата на бея. Той силно изохка и политна назад. Удари главата си в стената и падна настрана. Останалите мъже стояха като втрещени от случилото се минута-две и след това като по команда скочиха и вкупом се надвесиха над бея. От устата му се стичаше струйка кръв, беше си прехапал езика.

Моллата го обърна по гръб. Попипа го по челото. Хвана го за ръката. Приложи ухо към гърдите му, дълго се прислушва. Накрая се изправи, дълбоко въздъхна и разпери ръце:

- Свършил е завалията...

Обърна се и видя момичето. То стоеше сред одаята като вкаменено с подноса в ръцете си. Протегна

ръка, хвана я за врата и така силно я стисна, че тя изпищя от болка и изпусна подноса.

- Уби го, гяурко мръсна! - изкрещя той отново, с рязко движение я свали на земята и се стовари отгоре ѝ.

Изредиха се и четиримата и не по един път. Гавреха се и я насилваха всякак. Отвън чуваха писъците, но на никого не правеше впечатление, значи гостите се развличат с гяурката. Като се наситиха, оставиха я просната на килима и си излязоха.

Дълго спориха какво да е наказанието ѝ. Един предложи да я обесят наред село. Друг предложи да я набият на кол и да ѝ го забият отпред. Накрая решиха да я изгорят жива на поляната край селото и да изкарат всички от българската махала да гледат.

- Да им е за урок на вироглавите гяури! - заключи моллата.

На третия ден по изгрев слънце я изведоха от кауша, където я бяха запрели, както си беше гола, без хляб и вода. Само нощният пазач се хвалеше, че нощем, като му се приспяло, влизал при гяурката да го разсъни.

Турчинът, който я изведе, метна на гърба ѝ един скъсан чувал, върза ръцете ѝ отпред, хвана края на въжето и я поведе. Зад тях вървяха други двама с пушки. От глада и насилванията тя едвам се крепеше на краката си. Залиташе и се препъваше, затова турчинът често се обръщаше и ѝ подвикваше:

- Хайде, върви де, не се влачи!

Минаваха през турската махала. Макар че беше ранен час, тук-там иззад високите зидове и малките портички се подаваха рошави мъже и покрити с фереджета женски глави. Те подвикваха мръсни думи, плюеха към момичето, а някои хвърляха и камъни. Един камък я улучи в главата, тя се олюля и падна. Турчинът я изправи и я поведе по-нататък. Стигнаха до поляната.

Посред поляната имаше голяма грамада от дърва с побит в средата ѝ кол. На другия край стояха купчина хора - това бяха българите от селото, които турците по тъмно бяха изкарали от домовете им и ги бяха докарали тука да гледат.

Спряха до грамадата. Един циганин огледа момичето с алчен поглед, дръпна чувала и започна старателно да го маже с катран, накрая я магна по лицето, пхна метлата в кофата, обърна се към наблизостаналите турци и гръмка отрапортува:

- Готово, молла ефенди!

Моллата дойде при момичето и заговори високо, така че да го чуят и другите:

- Ако сега се потурчиш, ще ти дадем по-лека смърт и ще поживееш още един ден - утре заран ще те обесим! Ако пак се инатиш, ще те изгорим... - кимна към кладата и добави с ехидна усмивка - Още сега!

Отговор не последва. Момичето повдигна вързаните си ръце, прекръсти се, изплю се в лицето на моллата, обърна се и тръгна към кладата.

Моллата изтри плюнката с опакото на ръката си, изсумтя и изсъска през зъби:

- Качвай я и пали!

Циганинът хвана момичето през кръста, качи я върху дървата и я завърза за кола. Изсипа чувал суха слама върху дървата, а върху сламата изсипа катрана. Запали накатранената метла, с нея подпали сламата и я хвърли в огъня.

Огънят лумна и пламъците погълнаха момичето. Оттам не се чу нито звук. От после говореха, че тези, които били по-близо, видели как от очите ѝ, преди да я скрият пламъците, капнали на земята две големи черни сълзи.

Купчината от хора се раздвижи. Чу се глух ропот и женски плач. Някои криеха очите си с ръце, други се опитваха да побягнат, но въоръжени около тях османлии ги блъскаха обратно. Един женски писък процепи въздуха:

- Майчице, има ли Господ да види, майчице!...

През нощта задуха силен вятър и разпиля купчината пепел, останала от кладата. Сетне разказваха, че на другия ден още по тъмно дошла някаква жена, цялата в черно, събрала в една торба обгорелите кости и ги отнесла незнайно къде.

Мина време. Една сутрин рано, като изкарваше стадото си на паша, селският пастир мина през поляната и с учудване видя голяма локва, а наоколо беше сухо и дъжд скоро не беше валял. Лъхна го топлина, наведе се, топлата вода бликаше от земята. Вечерта, като се върна, разказа за новия извор. Хората започнаха да черпят от него вода - и за миене, и за пиене. Разчу се, че изворът е лековит. Много

хора се хвалеха, че ако имали болки в стомасите си, като пиели вода от извора, болките им минавали. Наоколо имаше и други топли извори, но този не беше като тях, водата му беше по-топла и по-бистра - като сълза. Тогава хората си спомниха за двете горещи сълзи на изгореното момиче, че те бяха капнали на това място, където бликна изворът. И го нарекоха "Момина сълза".

Владимир ЖЕЛЕВ

МЕДИЦИНА Невро-психологични проблеми при хора със зрителни увреждания и възможности за зрителна рехабилитация, адаптиране и социална реализация

д-р Латинка НАКОВА - невролог

Зрителният и слухов анализатори са високо диференцирани анализатори от сетивната сфера на човешкия мозък. Те осигуряват точното възприемане на условията от околната среда - светлина, образ и звук, като създават възможности за точна ориентация и адекватна реакция на хората във времето и пространството с цел адаптиране и отговорно поведение. Зрителният анализатор представлява високо диференцирана мозъчна тъкан, изнесена напред в лицевата област на черепната кутия. Изследователи невробиолози установяват чрез електронна микроскопия и ядрено-магнитно сканиране, че човешкият мозък съдържа зрителен тракт с огромен капацитет от формени елементи - 10 на 11-а степен неврона и 10 на 14-а степен невронални връзки по данни на проф. Матеев и доц. Митев от БАН. Това определя и значителния функционален потенциал на зрителния анализатор, като предполага възможности за лечение и успешна зрителна рехабилитация при хора с частично увредени зрителни структури от болестен характер и с остатъчно зрение. Основна цел на зрителната рехабилитация при тези пациенти е да се активират и поддържат във функционална годност запазени невронални зрителни връзки и с оглед ангажиране на компенсаторните възможности на целия зрителен път - от периферните звена до централно мозъчните зрителни полета (17-о и 18-о по Бродман). Така се създават възможности за зрително възприятие при слабовиждащи хора за по-дълго време и по-независим живот. Представят се: **АНАТОМО-ФИЗИОЛОГИЧНИ ДАННИ:**

Периферната част на зрителната система се състои от очна ябълка със защитен и добавъчен апарат, зрителни пътища и централна част - разположена в тилната област на главния мозък. Там се възприема и осъзнава наблюдаваният образ. Основен дразнител за зрителния апарат е светлината. Като анатомофизиологичен субстрат за виждане на светло се приема конусчевия апарат на ретината (в централната ѝ част), а пръчицевият апарат в периферната ретинена част служи за възприемане на светлинния сигнал при слабо осветление.

Зрителният анализатор се оформя след 6-ата седмица от вътреутробното развитие на човека.

По данни на СЗО, цитирани в списание "Зари" (бр. 2 от 2014 година), прогресивно се увеличава броят на хората със зрителни аномалии в световен мащаб. За 2010 година те са 285 млн., от които 39 млн. развиват пълна слепота. За България те са около 35-40 хил., отбелязва Васил Долапчиев в статията "Да запазим зрението".

Съвременната офталмология констатира, че при близо половината от лицата с трайни увреждания на зрението причините са:

- РЕФРАКТЕРНИ АНОМАЛИИ - късогледство, далекогледство, астигматизъм, "мързеливо око", разстройства на акомодацията и др.;

- за 44% от пациентите очните поражения настъпват поради **ДЕГЕНЕРАТИВНИ ПРОМЕНИ** на

зрителния апарат - помътняване на очните лещи (така нареченото "перде");

- ЗАХАРЕН ДИАБЕТ в детска или старческа възраст с усложнение диабетна ретинопатия, ГЛАУКОМА (повишено вътреочно налягане), МАКУЛНА ДЕГЕНЕРАЦИЯ, РОГОВИЧНА СЛЕПОТА и др.;

- Отглеждане на бебета в кувьоз при преждевременно раждане;

- Следтравматични увреждания на очния апарат и други.

В България имаме отлично подготвена офталмологична школа, чийто основоположник е акад.

Константин Пашев - още от 30-те години на миналия век. Изключителни заслуги за точна диагностика и лечение на тежки очни заболявания имат водещи руски офталмолози - акад. Филатов, проф.

Фьодоров, проф. Ернст Мулдашев.

Първият лекар в света, извършил успешна трансплантация на око, създал репаративната очна хирургия е проф. Ернст Мулдашев. Чудодейните биоматериали, изработени от него, наречени алопланти, активират скритите възможности на организма за възстановяване на собствените тъкани, а биополето на растящите клетки потиска патологичната регенерация и нормализира функцията на болните клетки.

Алоплантът се вгражда постепенно в човешкия организъм и на мястото му възниква специфична

зрителна тъкан. За последните две десетилетия алоплантът успешно се използва при лечение на

диабетна ретинопатия, атрофия на зрителния нерв, изгаряния, вродени дефекти и други. При

трансплантацията така нареченото "сляпо око" регенерира по същия начин, както окото на човешкия

ембрион в утробата на майката. Алоплантът се изготвя от биологични тъкани (сухожилия, стави,

хрущяли, кожа, мастни клетки и други). Тези материали се подлагат на сложна механична и химична

обработка в лабораторни условия. Но как точно работи алоплантът - медицината не може да обясни.

Проф. Ернст Мулдашев казва: "Аз присаждам окото и се надявам връзките да се възстановят сами.

Това е наистина Божия работа". Алоплантът от мъртви клетки "събужда" вътрешни сили на организма

и събира стволни клетки около себе си. Последовател на професора у нас е д-р Людмила Маджарова,

завеждаща очната клиника в столичната Пета градска болница.

Невро-психологичните смущения при незрящи хора и такива с остатъчно зрение са свързани с

негативни умствени нагласи и очаквания, отрицателни емоции - гняв, отчаяние, тревожност, синдром

на безнадеждност/безпомощност, страх от несправяне с ежедневните нужди. Психическото и

физическото здраве не се измерва само с липсата на видима болест, но и чрез начина на мислене и

състоянието на живота, който водим. Напоследък много западни учени и лекари обръщат внимание на

т. нар. "матрица на здравето".

Холистичният подход в медицината приема един по-широк възглед за човека и неговото здраве -

организмът има физическо, умствено-емоционално и духовно ниво, всяко от тях със своя организация

и енергийна структура. При хора с увреждания на зрителния анализатор е необходима помощ и подход

именно във връзка с повлияване на емоционално-психическото и духовно израстване. Още Хипократ е

твърдял, че да си здрав - това означава да си постигнал хармония както със себе си, така и с околния

свят. През 1870 г. известният хирург сър Джеймс Паджет изразява свое убеждение за важната роля,

която играе депресията дори при възникване на раково заболяване. Д-р Франи Александър, психиатър

от Чикаго, през 1939 г. заявява, че много хронични страдания се причиняват не от външни механични

и химични фактори или микроорганизми, а от продължителен функционален стрес от всекидневния

живот на индивида в борбата му за съществуване.

В резултат на многобройни наблюдения и проучвания досега може да се заяви, че фактор от

изключителна важност за поддържане на здравето се явява имунната система и особено връзката ѝ с

психичния живот на човека. Установена е корелацията: емоции - кора на главен мозък - лимбична

система и хипоталамус - хипофиза - ендокринна система - имунен отговор. Несъмнено това значи, че

натрупването на негативни житейски събития, загубата на зрение или нарушението на зрителната

функция водят до стрес, депресия, отключват ред отрицателни емоции. Справянето с тях изисква

комплексен медицински и психологичен подход, промяна на умствените нагласи и воля да се приеме

възникналата несигурност в живота като предизвикателство и необходимост от трансформация на

личността. Всеки човек със зрителни смущения трябва да намери своя начин и подход или хора, които

да му помогнат да се справи със своите страдания и задоволяването на ежедневните си нужди.

Истинското лечение в най-дълбок план е свързано с духовното израстване и разкриването на

творческия потенциал на индивида, използван за благо на всички. Една от задачите на съвременния

лекар, психолог и педагог е да помогне на пациента да осъзнае и да премахне блокадите, стоящи на пътя на неговото себеосъществяване. Лекарят се учи да израства цял живот именно от контакта си с хората, които търсят здравна помощ и подкрепа от него.

Най-сериозната болест, от която страда човечеството, е егоизмът и неспособността да обичаме, а резултатите са проблеми в общуването и затваряне в себе си. Любовта е най-могъщата лечебна сила, но ние обикновено я разбираме много ограничено, затова приемаме това твърдение като нещо абстрактно. Но тя има реални физиологични измерения във физичното тяло на човека. При един експеримент, извършен от Дейвид Макклелънд със студенти, бил пуснат филм за Майка Тереза, отдала живота си в грижа за бедните. След прожекцията в кръвта на студентите е било установено повишено ниво на определен тип имуноглобулини, което показвало засилване на имунната защита. Макклелънд нарекъл това "Ефектът на Майка Тереза".

Всичко това показва, че връзката ум - тяло - съзнание е процес и болестта е процес, произтичащ от вътрешната дисхармония, неспособността ни да сме гъвкави, адаптивни към променящата се среда и начина ни на живот. Може да се окаже много трудно да променим своя живот. За човека с физическо заболяване призивът към промяна е безапелационен. Връзката между тялото и ума отдавна не е нова за източната и западната медицина. Тялото притежава свой собствен интелект. Духовната, холистична представа за лечение включва изцеление не само на тялото, но също на ума и на духа. Според Дийпак Чопра "ние най-после стигнахме до драматичен поврат - преди науката твърдеше, че ние сме физически машини, които са се научили да мислят. Сега става ясно, че ние сме мисли, които по някакъв начин са се научили да създават физически машини".

Уроците, истинските промени, възможностите за израстване - това са нещата, които очите на тялото не могат да видят. Те остават под духовния хоризонт, но винаги са там. И представляват много по-обширна картина на пътуването на душата, отколкото можем да доловим чрез физическите си сетива.

Като възможности за адаптиране и социална реализация на хора със зрителни увреждания се разглеждат:

1. Медицински подход, съобразно диагностицираната патология той се определя от личната мотивация да покаже доверие към офталмолога и компетентията му за лечение, към зрителна рехабилитация, медикаменти или оперативно поведение
2. Психотерапевтичен подход - участие на психолог, психотерапевт и педагог за справяне с депресивния синдром и зрителния проблем.
3. Социална адаптация и реализация:
 - подготовка за контакти и общуване с хора с подобни зрителни нарушения (брайлово писмо, педагогически прийоми) за обмен на опит и информация с тях, а също и със зрящи;
 - компютърно обучение за по-ефективна комуникация с околния свят, информиране за новости и човешки контакти в ежедневието, литературно обогатяване и повдигане на духовното ниво на личността;
 - посещение на организирани семинари, целящи подпомагане на хора със зрителни увреждания в тяхното ежедневието и начин на живот.
4. Зрителна рехабилитация - комплексът на ЗР включва различни прийоми: фиксиране на точка, картина или друг зрителен обект при отдалечаващо се разстояние; прицелни игри с разноцветни топки и опити за точно попадение "в коша"; редене на мозайки от различни по форма и цвят елементи; масажни фрагменти и лека акупресура в определени точки на околоочните зони и други. Уместен съвет за полезен тренинг на зрението дава и народният лечител Петър Димков чрез сутрешно измиване на очите със студена вода - по 13 пъти за всяко око поотделно. Така се постига двоен ефект с хигиенен смисъл - почистване на защитния апарат на окото и възбуда на периферните зрителни рецептори от студовото дразнене. Друг наш прочут българин-филантроп, наричан с признателност Учителят, Петър Дънов препоръчва "на хора болни и хроми занятие с музика и танц" - паневритмия сред природата за духовна уравновесеност и постигане на братство и доброта. Моите лични впечатления от проведения двукратен курс със зрителен тренинг в НЦРС - Пловдив под методичното ръководство на завеждащия кабинета по ЗР Александрина Костова са, че определено има позитивен ефект от него - при мен се отчита задържане на остатъчното зрение в същите граници за последните две години, въпреки леката прогресия на дегенеративния процес в очните дъна. Благодарна съм на г-н Данчев, на г-жа Костова и

целия екип на НЦРС за постоянните грижи, обучение в приемите на ЗР. За добрите резултати от ЗР сигурно има значение, че продължавам да се занимавам с тези упражнения системно и в домашни условия. Тук е мястото в моето изложение да изкажа благодарност на преподавателите ми - компютърните специалисти в НЦРС г-жа Стефка Стойчева, Влади Кършев, Георги Бисолнев, за методичното обучение (ежегодно в тригодишен период), за търпението и грижата сега да ползвам информация и да имам връзки с околния свят. Считаю, че част от ЗР би могло да се прилага и при хора, загубили зрението в по-късен етап от живота си. При тях предполагам зрително възприятие на базата на минал опит и "отключен стар рефлекс". Подобно обяснение дават и някои лечители от източната тибетска медицина. Те обясняват формиране на образи на подсъзнателно ниво в мозъка след "отключване на зрителни полета" при дълбоко вглъбяване или сеанси на медитация, което пак е мозъчна дейност - вариант на така наречената оптична илюзия. Така със съвместни действия, ползвайки компетенцията на съответните специалисти и най-вече мобилизиране на личната мотивация на хората с нарушено зрение или незрящите, можем да постигнем по-високо и достойно качество на живота, а също и реална адаптация и социално вграждане в обществото според интелектуалните възможности и образователното ниво на тези хора.

ПОКАНА Управителният съвет на Федерация "Спорт за хора със зрителни увреждания",

на основание чл. 26 от ЗЮЛНЦ и чл. 16 от устава на федерацията, свиква общо събрание на 27.11.2014 г. от 14.00 часа в Почивна станция "Поп Харитон" – Дряновски манастир, град Дряново.

Заседанието ще протече при следния дневен ред:

1. Отчет на ръководните органи на Федерация "Спорт за хора със зрителни увреждания".
 - 1.1. Отчет на УС.
 - 1.1.1. Съдържателен отчет.
 - 1.1.2. Финансов отчет.
 - 1.2. Отчет на КС.
2. Промени в устава на Федерация "Спорт за хора със зрителни увреждания".
3. Избор на ръководни органи на федерацията.
4. Утвърждаване на бюджет на федерацията за 2015 г.
5. Утвърждаване на спортен календар за 2015 г.
 - 5.1. Утвърждаване на държавен спортен календар за 2015 г.
 - 5.2. Утвърждаване на международен спортен календар за 2015 г.
6. Информация по въпроси от текущ характер.

София, 16.09.2014 г.

ПРОЕКТИ Йога за хора със зрителни увреждания

От 22 април 2014 г. в София стартира реализацията на проект "Йога за хора със зрителни увреждания". Проектът е разработен и се реализира от сдружение "Център за подкрепа на социалната интеграция – Приоритети" и се финансира от Агенцията за хората с увреждания.

Проектът ще приключи на 22 октомври 2014 г., като до края на месец септември ще бъдат завършени и пуснати за разпространение в целевата група две помагала за занимания по йога за незрящи - "Наръчник по йога за хора със зрителни увреждания" и "Аудио-инструктор за занимания по йога на хора със зрителни увреждания".

Наръчникът се издава на брайл и в електронен формат. Той съдържа цялостен комплекс от физически и дихателни упражнения с различно ниво на сложност, насочени към подобряване на физическата издръжливост, концентрацията и психологическия статус на хората със зрителни увреждания.

Незрящите потребители ще могат да се запознаят с целия набор и съответно сами да формират най-подходящия за тях комплекс упражнения.

Аудио-инструкторът е особено полезно помагало за всеки, който има желание самостоятелно да започне да практикува йога в домашни условия. Аудио-инструкторът представлява записан на диск комплект упражнения. Записът е изготвен така, че слушайки го и ръководейки се от него, всеки един потребител да може без никаква друга помощ да изиграе в удобно за него време и на удобно за него място целия комплекс от упражнения.

Предложените в наръчника и аудио-инструктора упражнения са съобразени с възможностите и специфичните ограничения на хората със зрителни увреждания.

Упражненията са подготвени от инструктори по йога от Йога-център "Свами Дев Мурти".

Изработването на наръчника и аудио-инструктора беше предшествано от практически тримесечни занимания по йога на тест-група от десет човека със зрителни увреждания. Получената от тях обратна информация бе от съществено значение при изготвянето на помагалата.

От 6 октомври 2014 г. ще започне разпространението на изработените по проекта наръчник и аудио-инструктор, всеки в тираж от 200 броя, сред хората със зрителни увреждания в България. Двете помагала, на хартиен и електронен носител, ще се разпространяват сред спортните клубове на хора със зрителни увреждания, териториалните организации на ССБ, Национално читалище на слепите "Луи Брайл 1928", офиса и партньорската мрежа на "ЦПСИ – Приоритети".

Електронната версия на наръчника ще бъде достъпна на сайта на сдружението www.labourforblind.bg.

Екипът на "ЦПСИ – Приоритети" изказва своята благодарност на Агенцията за хората с увреждания, на инструкторите по йога от център "Свами Дев Мурти", на колегите, които се включиха в заниманията на тест-групата, и на всички, които по един или друг начин ни подкрепяха в това новаторско и убедени сме много полезно начинание.

Димитрина МИХАЙЛОВА

СПОРТ Българският голбал отново е номер едно

Турнир по голбал в Питещ, Румъния – 5-7 септември 2014 г.

Българският голбален отбор на "Витоша" Софийски университет получи покана за участие в голбалния турнир, организиран от Териториалната организация на Румънския съюз на слепите в град Питещ. Българите пристигнаха на 5 септември около 5 часа следобед. Бяха настанени в тризвезден хотел и след това направиха кратка разходка в централната част на града.

След вечеря се проведе техническата конференция, на която беше изтеглен и жребият за надпреварата. Състезанието се състоя на 6 септември (събота) 2014 г. В първия кръг българите почиваха. Във втория кръг се изправиха срещу първия отбор на домакините – "Арджеш 1". Мачът започна добре и "Витоша" поведе с 1:0, но след това допусна румънски гол и резултатът беше изравнен. Българите обаче докараха нещата до 4:1 и когато в родния щаб смятаха, че всичко вече е наред, последваха два бързи румънски гола. Резултатът стана 4:3. Веднага след това беше отсъдена дузпа за домакините, която за щастие на българите спасиха и това беше последният критичен момент в тази среща. Полувремето приключи с резултат 8:3, а крайният резултат е 15:5, като срещата беше прекратена поради десетголовата разлика, която направиха нашите.

В третия кръг голбалистите ни се изправиха срещу тези на Молдова. Отново добро начало и 2:0 за българите, и отново лекомислено допускане на изравняване на резултата. Първото полувреме приключи при 8:5 за "Витоша", а крайният резултат от срещата е 13:9. Определено в този мач и особено второто полувреме нашите състезатели бяха недостатъчно концентрирани и допускаха твърде елементарни голове в своята врата.

В четвъртия кръг българите излязоха срещу най-сериозния си съперник и това беше отборът на "Сато Маре". Началото беше недобро, защото румънците поведоха с 1:0. След това изравнихме, но голбалистите на "Сато Маре" отново излязоха напред. Последва изравняване от наша страна. След 2:2 "Витоша" успя да поведе и оттук до края на мача водеше в резултата, но румънците не допускаха голяма разлика и всеки миг бяха нащрек и се опитваха да изравнят. Първото полувреме завърши с 6:4 в полза на България, а в крайна сметка и крайният резултат беше положителен – 10:8. Но все пак това беше най-тежкият двубой за столичните голбалисти.

Последната среща на "Витоша" в турнира беше срещу втория отбор на домакините. Това беше и заключителната среща на състезанието. Първото полувреме приключи със 7:2 за българите, а през второто полувреме в игра се включиха и резервите на "Витоша". В крайна сметка двубоят завърши с резултат 12:8 за българския тим.

Така отборът на "Витоша" Софийски университет категорично завоюва първото място. Преди две години, когато отново родните голбалисти участваха на турнира в Питещ, заради нелепо допускане на изравняване в последната минута срещу домакините българите останаха втори по голова разлика, но този път успяха да си го върнат с лихвите и не оставиха никакви съмнения по въпроса кой е най-добрият тим в това състезание.

Наградите (купи и медали) връчиха председателката на местната организация на незрящите в Питещ и служителка от общината, отговаряща за спорта сред хората с увреждания. Именно тя каза, че голбалът ѝ е харесал много и го нарече "спорт на лордове", защото при другите спортове е чувала всякакви нецензурни изрази и откровени псувни, а по време на този турнир въобще не е имало според нея подобни неща. Очевидно е, че госпожата не владее български, а явно, когато румънците са били на терена, тя ги е наблюдавала от сериозна дистанция или е отсъствала от залата.

Тройката, която основно изнесе състезанието, беше в състав: ляво крило - Ивайло Въртов, център - Веселин Кушнеренков, и дясно крило - Александър Стоянов. Резервни състезатели бяха Христомир Пандов и Николай Желязков, които също се включиха, най-вече в последната среща на българите.

Голмайстор на турнира стана българинът Александър Стоянов. Впрочем преди две години пак българин стана голмайстор – Веселин Кушнеренков. Треньор на "Витоша" беше Цветелин Кръстев. С отбора пътуваха още Доброслав Илиев и Иван Янев.

Превозването на делегацията стана възможно благодарение на предоставения микробус на Съюза на слепите в България с водач Светломир Селев, а разходите по пътуването бяха за сметка на Спортен клуб за интеграция "Витоша". Отборът се прибра в родината на 7 септември в следобедните часове. Безспорно този турнир беше много важен за родния голбал, защото само след броени месеци предстои поредното европейско първенство в група С, което ще се състои в Малмьо, Швеция. Дали България ще успее отново да участва в този форум е въпрос, с който трябва да се занимават много сериозно както федерация "Спорт за хора със зрителни увреждания", така също и Българската параолимпийска

асоциация. Трябва да се направи и невъзможното, но да бъде съставен български национален отбор, да бъде подготвен и мотивиран максимално, въпреки изключително деликатното положение, в което се намира този спорт в момента спрямо това, което бяхме свикнали да наблюдаваме в близкото минало. Отборът се нуждае от 1-2 свежи попълнения и финансова подкрепа и можем да се надяваме, че първо - ще изпратим отбор на европейското първенство, и второ - ще се представим значително по-добре от последното ни участие в подобен форум.

Резултати и крайно класиране:

Първи кръг

"Арджеш 1" – "Арджеш 2" – 7:11;

"Сато Маре" – Молдова – 12:3;

"Витоша" почива.

Втори кръг

"Витоша" – "Арджеш 1" – 15:5;

"Арджеш 2" – "Сато Маре" – 5:7;

Молдова почива.

Трети кръг

"Витоша" – Молдова – 13:9;

"Арджеш 1" – "Сато Маре" – 10:16;

"Арджеш 2" почива.

Четвърти кръг

Молдова – "Арджеш 2" – 6:9;

"Сато Маре" – "Витоша" – 8:10;

"Арджеш 1" почива.

Пети кръг

Молдова – "Арджеш 1" – 2:12;

"Арджеш 2" – "Витоша" – 8:12;

"Сато Маре" почива.

Класиране:

1. "Витоша", България – 12 т.
2. "Сато Маре", Румъния – 9 т.
3. "Арджеш 2", Румъния – 6 т.
4. "Арджеш 1", Румъния – 3 т.
5. Молдова – 0 т.

Иван ЯНЕВ

СЪОБЩЕНИЕ Уважаеми читатели,

Поради повреда и извършващ се ремонт на техническо съоръжение в Брайловата печатница на ССБ възникна известно забавяне при изпращането на брайловите списания за месец август. Възможно е задържане на списанията и за септември, за което молим да бъдем извинени! Благодарим Ви за разбирането!

СЪЮЗНА ДЕЙНОСТ В управителния съвет на ССБ

Последното заседание преди летните отпуски на Управителния съвет на ССБ се проведе, както напоследък, в Дряново на 30 и 31 юли и протече при един твърде обширен дневен ред.

По първа точка – "Финансов отчет на ССБ за първото тримесечие на 2014 г.", се изказа г-н Борислав Лазаров, който изрази удовлетворението си от изпълнението на бюджета, но попита главния счетоводител г-жа Янчева дали Съюзът има средства в КТБ. За успокоение на всички г-жа Янчева уточни, че всички финансови средства на сдружението са в банка "СЖ Експресбанк" и няма повод за притеснение. Това е единствената банка, с която работи Съюзът на слепите в България. След разяснението отчетът беше приет.

По финансовия отчет за дейността на "Успех ССБ Холдинг" ЕООД за първото тримесечие на 2014 година възникнаха някои дебати, вследствие от твърде емоционалното изказване на г-жа Любомирка Лазарова във връзка с освобождаването на управителя на шуменското предприятие г-н Румен Григоров, което тя счита за неоснователно. Освен това г-жа Лазарова изрази възмущението си, че преди да бъде освободен от длъжност г-н Григоров не е имал възможността да се изкаже пред членовете на УС и да даде някакви обяснения за допуснатите слабости в управлението на предприятието.

От последвалите разяснения от страна на г-н Павлин Ангелов, който е и управител на плевенското предприятие, г-н Лъчезар Шекеров – управител на холдинга, както и на г-н Долапчиев стана ясно, че поради липса на всякакъв управленски подход г-н Григоров е проявявал некомпетентност, допускал е да бъде подвеждан от недоброръководни бизнес-партньори, с което са нанесени финансови вреди на шуменското предприятие. Остана впечатлението, че бидейки може би порядъчен и добър човек, г-н Григоров се е оказал поредното мениджърско разочарование за ССБ и като негов работодател и собственик на холдинга сдружението е в правото си да го освободи, без да се задължава да изслуша обясненията му.

Връщайки се към същината, а именно финансовия отчет на холдинга за първото тримесечие на 2014 г., към 31.03.2014 г. "Успех ССБ Холдинг" ЕООД като цяло приключва на печалба в размер на 2 хиляди лева спрямо печалба от 11 хил. лв. за първото тримесечие на предходната година.

Предвид изложеното трябва да отбележим, че върху отчетения по-горе финансов резултат влияние са оказали както приходите и разходите от основната дейност на предприятията, така също и влиянието на приходите от наеми, реализирани в отделните дружества. Отчетените приходи от наеми по предприятия възлизат на 345 хиляди лева и по предприятия са посочени в съответни справки в отчета. Видно от изнесените отчетни данни, може да се отбележи, че е налице известно запазване на нивата в крайния финансов резултат спрямо предходната година, като в отделните поделения се отчитат различни посоки в положително или отрицателно развитие на този показател още в началото на текущата година. Естествено, тук трябва да направим уговорката, че за всички поделения първото тримесечие по принцип е най-слабо и за повечето от произвежданите от нас стоки е със силно изразено сезонно влияние в зависимост от сезонността в потреблението на пазара. С изключение на производството на филтри това важи за повечето от останалите, произвеждани от нас, изделия.

Въпреки продължаващата за съжаление крайно нестабилна икономическа среда в страната, част от предприятията запазиха и дори увеличиха произведената продукция. Така например в "Успех Филтър ССБ" ЕООД - София произведената продукция за първото тримесечие е 211 хил. лв. при 168 хил. лв. през 2013 г., реализиран е ръст на производството в размер на 25.6%; при "Успех Металкап ССБ" ЕООД - Плевен е 323 хил. лв. за отчетния период при 237 хил. лв. през първото тримесечие на 2013 г.; за "Успех Металпринт ССБ" ЕООД - Шумен е 93 хил. лв. за отчетния период при 80 хил. лв. през I-во тримесечие на 2013 г. Посочените предприятия отчитат и съответното подобряване на крайния финансов резултат.

"Успех Филтър ССБ" ЕООД - София реализира печалба за I-во тримесечие в размер на 53 хил. лв. при 28 хил. лв. през 2013 г.; "Успех Металкап ССБ" ЕООД - Плевен намалява загубата на 5 хил. лв. за отчетния период, съответно от реализирана загуба от 61 хил. лв. през I-во тримесечие на 2013 г.; "Успех Металпринт ССБ" ЕООД - Шумен намалява загубата в производствената си дейност на 59 хил. лв. за отчетния период при реализирана загуба в размер на 67 хил. лв. през I-во тримесечие на 2013 г. В същото време обаче се отчита спад в крайния финансов резултат – регистрирана е загуба общо за поделението в Шумен в размер на 8 хил. лв. при реализирана печалба от 2 хил. лв. през 2013 г. Тук силно влияние оказват намалените приходи от получавани наеми поради излизането в началото на годината на най-големия до момента наемател в системата и намалението на приходите от наеми от 75 хил. лв. през I-во тримесечие на 2013 г. достига съответно до 46 хил. лв. за отчетния период на настоящата година.

Не може да не се отбележи реализираният отрицателен финансов резултат в двете фабрики, произвеждащи електроинсталационни изделия – Варна и Дряново. В "Успех Елком ССБ" ЕООД - Варна е реализирана загуба от 79 хил. лв. спрямо 35 хил. лв. за същия период на 2013 г. Отчетеното значително спадане на обема на произведената продукция (26 хил. лв. през 2014 г. спрямо 39 хил. лв. през 2013 г.) несъмнено води и до спадане на крайния финансов резултат. Въпреки предприетите мерки от предишното ръководство на предприятието по съкращаване на разходите и осъществените съкращения на персонала в края на 2013 г. - близо наполовина, предприятието изпитва остри затруднения в дейността си главно поради стагнацията на вътрешния пазар и като цяло в сектор "Строителство", липсата на възможности за износ, липсата и недостига на необходимите оборотни средства. Както знаете, в началото на годината поради излизане в пенсия на досегашния управител на предприятието се проведе конкурс и през месец февруари се назначи нов управител, пред когото стои нелесната задача да укрепи кадрово и финансово предприятието. В тази връзка се предприеха редица мерки в УС на ССБ и надеждите са, навлизайки в активния летен сезон, предприятието да подобри финансовите си резултати.

Подобно е състоянието в клон Дряново, където се запазва отрицателната тенденция за спад в крайния финансов резултат от дейността, а именно реализирана е загуба от 37 хил. лв. за I-во тримесечие при 25 хил. лв. реализирана загуба за същия период на 2013 г., въпреки запазването на нивото на миналогодишните приходи от реализирана продукция.

Приходите в Централата се формират от фактурираните стоки, от продажба на активи и основно от наемите. Реални пари през I-во тримесечие на 2014 година в Централата постъпват основно от наемите по договори, сключени директно от нея - това са обекти, намиращи се на територията на "Успех Филтър ССБ" ЕООД - София, част от наемите, получавани от клон Стара Загора и клон Русе. Отчетени са приходи в размер на 97 хил. лв., като основната сума от тях е от наеми – 71 хил. лв.

Финансовият отчет на холдинга бе приет и управителният съвет пристъпи към разглеждане на следващата точка, касаеща сключването на 10-годишен наемен договор с фирма "Бале" ООД - Пловдив. Още през месец май започнаха да се водят преговори с тази фирма, която изяви желание да закупи производствената сграда на територията на Пловдив - старата част на предприятието. В постъпилото писмено предложение цената, която фирмата предлага за имота, е 4 000 000 лв. без ДДС. Алтернативно, фирмата изяснява желание да наеме сградата с дългосрочен договор от 10 години. След обсъждане и преценка от страна на управителния съвет членовете му взеха единодушно решение да дадат мандат на председателя за продължаване на преговорите с фирма "Бале" ООД - Пловдив с цел продажба на имота, а той съответно да информира членовете на УС, след достигане на споразумение за цена над 5 млн. лв., за вземане на решение относно продажбата на имота.

Следващата информация за дарените средства от компания "Елдоминвест" Варна, Управителният

съвет на ССБ прие без особени коментари.

По въпроса за сключването на дългосрочен договор за наем с фирма "Булмар", касаещ голяма площ от сградата на Централно управление, след известни дебати и изказани различни гледни точки членовете на управителния съвет се обединиха около решението да продължи търсенето на други наематели за първия етаж в сградата на ЦУ на ССБ. В случай че не бъдат намерени наематели при по-изгодни условия, УС дава съгласието си председателят на ССБ В. Долапчиев да сключи наемен договор с фирма "Булмар" при следните параметри:

- срок на договора – 15 години;
- наемна цена на кв.м - 3 евро, без включен ДДС.

Членовете на управителния съвет се запознаха с извършени от КС проверки на "Успех ССБ Холдинг" ЕООД - клон Дряново, ТСО Поморие и "Успех Филтър ССБ" ЕООД - София.

Относно проверката в Дряново, обхващаща периода от 2009 до 2014 г., констатациите на КС са, че касовата наличност отговаря на салдото по касовата книга. Комисията също така е констатирала, че касовата книга се води прегледно, четливо, прошнурована и прономерована съгласно изискванията на ЗС и счетоводната политика на фирмата. Относно наемните взаимоотношения - съгласно чл. 12 от Наредбата за получаване, разходване, отчитане и контрол на средствата, придобити от допълнителна стопанска дейност, свързана с осъществяването целите на ССБ, е необходимо всички сключени договори да се завеждат в специална книга. Това в предприятието не е направено и са дадени предписания за отстраняването на пропуски. Главният счетоводител е предоставил справка за наемателите към момента с номера на договора и с месечния наем на всеки от тях. От данните за произволно избран наемател комисията е констатирала, че всяка промяна в наемния договор в проверявания период е правилно отразена в счетоводството. Ръководството на предприятието е намерило начин за събиране на вземанията си от наемателите и към момента на проверката вземанията са текущи. По отношение на задълженията за доставки предприятието е погасявало задълженията си в срок и към момента на проверката няма просрочени задължения към доставчици. Изнесените в отчета данни показват, че всяка година предприятието реализира загуба от производство. Всяко предприятие има така наречените постоянни и променливи разходи. Постоянни са разходите, които предприятието би направило дори и да не работи. Данните показват, че отчетените приходи от реализация са по-малко или равни на постоянните - т.е. не могат да достигнат така наречената критична точка (да работят поне на нула).

Констатациите по отношение на цялостната финансова дейност на предприятието са, че има много дребни пропуски, свързани с документалната обосновааност на някои разходи. Дружеството се е ръководило от утвърдената счетоводна политика, адаптирало е наредбата си за документооборота към тази на системата като цяло. Подавало е в нужните срокове изискуемата информация към данъчните и осигурителните институции. Няма просрочени задължения към НАП.

По отношение на стопанската дейност – независимо от полагащите усилия, в това число въвеждането на нов асортимент и предлагането на по-високи търговски отстъпки, ръководството не е успяло да намери начин да увеличи приходите от реализация. Това води до по-висока себестойност на продукцията и оттук до реализирането на загуба от производство. Управителното тяло на предприятието се е старало да реализира икономии от ФРЗ, като за целта са направени известни съкращения в щата. Търсени са всички източници на приходи – продажба на отпадъци, залежали материали и ДМА. Ръководството е полагало грижи за предприятието като добър стопанин.

Като резултат от проверката в ТСО Поморие, обхващаща петгодишен период от финансовата и организационна дейност, Контролният съвет на ССБ е установил сериозни пропуски по отношение на съхраняването на касовата книга и документацията, както и на досиетата на съюзните членове.

Установено е, меко казано, неправилно разпределяне на средства от дарения от общините Поморие и Несебър, като част от тях са били изразходвани за хонорари на председателя на ТСО и сътрудника. В тази връзка КС отправя следните препоръки:

1. По отношение на изплащаните възнаграждения на председателя и сътрудника на ТСО Поморие – Съюзът на слепите в България има изготвена нормативна уредба, касаеща възнагражденията на председателите и сътрудниците на ТСО. Ние считаме, че вътрешносъюзните документи трябва да се спазват и затова препоръчваме хонорарите на председателя и сътрудника на организацията да бъдат приведени в съответствие с нормативните ни документи.

2. Комисията счита, че морален дълг на ръководителите на всяка организация е разходването на средства да бъде преди всичко за подпомагане, интеграция и рехабилитация на незрящите хора. Затова считаме, че независимо от съществуващото свидетелство за дарение от кмета на община Поморие, председателят и сътрудникът не би трябвало да се възползват от него при определянето на хонорарите си - още повече и в последните три години, когато пък предоставените средства от общината не достигат за тяхното изплащане.

3. Комисията счита, че организацията ни има механизми за поощряване на членовете ни, които намират средства от външни източници, и използването на дарения за хонорари не би следвало да се прилага.

Резултатите от извършената проверка в "Успех Филтър ССБ" ЕООД, по сигнал от съюзен член, живущ на територията на производствения комплекс, показват, че няма извършени нередности и финансови злоупотреби при закупуването и монтирането на блиндиран метални врати, за които жалбоподателят счита, че са с необосновано завишени цени. Жалбоподателят също така счита, че предприятието няма основание да събира пари от живущите за поставянето на вратите. На свикано общо събрание на живущите в общежитията на "Успех" София е взето решение да бъдат подменени вратите на всички, които не са го направили, като се потърси най-добрата оферта за закупуване и монтаж. Един от подписалите се под това решение е и самият жалбоподател. В резултат са закупени и монтирани 15 метални врати, като цената на всяка от тях заедно с монтажа е около 332 лв.

Управителният съвет прие информацията за извършените проверки, както и за проверката на даренията в РСО София. Комисията констатира, че председателят на РСО София полага усилия за намиране на дарения както в пари, така и в натура. Това, което комисията констатира, е, че има пропуски в документирането при предоставянето на помощите. В някои списъци има имена и подписи, но отникъде не става ясно какво и откъде е предоставеното дарение. Въпреки споменатите в протокола пропуски, председателят на КС категорично подчерта, че и дума не може да става дори за съмнения за злоупотреби. Второ - от проверените протоколи на заседанията на УС не става ясно, че управителният съвет е вземал решения как да се използват предоставените средства. Въпреки че волята на дарителя е ясна и конкретна, комисията счита, че УС на РСО София следва да обсъжда и да взема решения как и по какъв начин даренията трябва да бъдат разпределени и използвани.

С 9 гласа "за" управителният съвет прие предложението на председателя Васил Долапчиев за изготвяне на анкетна карта за събиране на информация за необходими промени в структурата на ССБ. Такива промени се обмислят във връзка с все по-налагащото се съкращаване на разходите за издръжка и облекчаването на системата, която сама по себе си в момента представлява една твърде тежка и тромава структура.

Във връзка с издигането на кандидатури на представители на ССБ за членове на комисиите на ЕСС решението на УС бе следното:

- "Комисия за връзки с ЕС" – В. Долапчиев, председател на ССБ;
- "Комисия по правата на хората със зрителни увреждания" – Е. Узунов, председател на КС на ССБ;
- "Комисия за правата на жените" – Галина Кръстева, член на ССБ.

След активни дебати по поставеното на дневен ред проучване на възможностите за изграждане на рехабилитационен център в почивна станция "Поп Харитон" - Дряново членовете на УС се разделиха в позициите си. Едни категорично считаха, че моментът за изграждането му не е назрял, а други бяха склонни да дадат съгласието си. След явно поименно гласуване с 6 на 5 гласа предложението бе отхвърлено.

Председателят на ССБ постави пред членовете на УС въпроса за определянето на позицията на Съюза на слепите относно училището за кучета-водачи. Повод за това стана първото заседание на работна група, създадена със Заповед № РД01-272 от 17.04.2014 г. на министъра на труда и социалната политика, която трябва да даде предложения за възможностите и начините за подкрепа на развитието на специфичната услуга "Кучета-водачи за незрящи хора", в която г-н Долапчиев бе включен. Поради отсъствието си от София председателят на ССБ е бил запознат с протокола от това заседание и е бил твърде озадачен от представените в него данни:

1. Разходите за едно куче-водач възлизат на 15 хил. лв.
2. Обучението на незрящия ползвател месечно струва 51 хил. лв., а то има продължителност 6 седмици, т.е. възлиза на 76 хил. лв.

3. Средногодишно се обучават 10 човека с нарушено зрение, което според цифрите в протокола значи, че за да функционира училището за кучета-водачи, трябва да има годишен бюджет от над 1 млн. лв. В деня преди второто заседание на комисията г-н Долапчиев е участвал в четиричасово заседание на друга работна група, която е трябвало да разработи и приеме концепция за заетост на хората с увреждания в изпълнение на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. Тя е била ръководена от същата председателка, но при липсата на какъвто и да било ентузиазъм за намиране на правилни решения на този изключително важен въпрос. Никой не се е позовал на добрите европейски практики, както и на приетата от българското правителство "Дългосрочна стратегия за заетост на хората с увреждания 2011-2020 г."

Позицията на председателя на ССБ в тази работна група е, че обсъжданата концепция е поредната мъртвородена рожба от българската администрация и представлява набор от добри пожелания без никаква гаранция за обезпечаване на необходимите публични ресурси.

Вероятно афектиран от некомпетентността и бездушието на държавните чиновници по толкова важен за качеството на живота на хората с увреждания въпрос, г-н Долапчиев се е изказал много остро по темата за кучетата-водачи и е напуснал второто заседание на работната група.

Поради пикантността на въпроса за социалната услуга за кучета-водачи за незрящи Съюзът на слепите в България трябва да приеме официална позиция на нашето сдружение. Управителният съвет реши официалната позиция на ССБ да бъде:

"ССБ подкрепя развитието на социалната услуга "Кучета-водачи за незрящи". Необходимо е да се изработи нова нормативна уредба, осигуряваща безпрепятствен достъп на кучето и неговия водач в железопътния, самолетния, градския и таксиметровия транспорт, държавните, културните и всякакъв друг вид институции.

Финансирането на дейността от страна на държавата трябва да става в разумни граници, отчитайки специфичността на услугата, малкия брой ползватели и комплексното финансово обезпечаване на всички права на хората със зрителни увреждания".

На втория ден от заседанието на УС бяха поканени управителите на "Успех Елком ССБ" ЕООД, Варна - г-н Ваньо Калинов, и на "Успех ССБ Холдинг" ЕООД - клон Дряново - г-н Димитър Габровски, за да изложат вижданията си за настоящото икономическо състояние на ръководените от тях предприятия, както и да очертаят перспективите за бъдещото им развитие.

След пространното и твърде реалистично, но и заредено с енергия и позитивизъм, изказване на управителя на варненското предприятие – г-н Ваньо Калинов, който бе назначен в началото на 2014 г., у членовете на управителния съвет остана усещането за един изключително енергичен и инициативен човек. Още от първите дни на управлението си той се захваща с постепенното обновяване на предприятието, като въвежда софтуерна система в счетоводството, обновява част от кадровия състав с млади попълнения и задейства придобиването на индивидуални баркодове и опаковки за всяко едно от произвежданите изделия. Г-н Калинов е човек с твърде сериозен управленски опит и вижданията, които той изложи пред УС, определено внушаваха чувство на оптимизъм относно бъдещето на предприятието. Той категорично спечели членовете на управителния съвет, които приеха представената информация за финансовото състояние към месец юни 2014 г. на "Успех Елком ССБ" ЕООД, Варна, както и предложения от Ваньо Калинов план за действие, включващ:

- кадрово обновяване на предприятието;
- пълна инвентаризация и обезценка на активи;
- разработване индивидуална опаковка на произвежданите изделия;
- въвеждане на баркод;
- въвеждане на нови модули на счетоводната програма за контрол на производствените разходи;
- разработване на сайт и електронен магазин за предлаганите стоки;
- провеждане на серия от срещи с дистрибутори и търговци на електроинсталационни изделия от различни региони с цел разширяване на пазарния дял на предприятието;
- отдаване на нови площи под наем;

Членовете на управителния съвет решиха на всяко следващо заседание на УС на ССБ да бъде внасяна информация от управителя на "Успех ССБ Холдинг" ЕООД г-н Лъчезар Шекеров за състоянието на предприятието, включваща: реализирана продукция, разходи за материали, ФРЗ, други разходи, задължения към държавата, общината, персонала, доставчици и други. А също и да се предприемат

всички необходими мерки за недопускане на увеличение на задълженията на предприятието към 30 юни 2014 г.

След приемане на годишния финансов отчет на "Успех Елком ССБ" ЕООД - Варна да се обсъдят резултатите от предприетите мерки и възможностите за финансово стабилизиране на предприятието. Малко по-различно звучеше изказването на г-н Габровски, който подробно описа текущото състояние на дряновското предприятие и всички начини, с които той и малобройният му персонал се стараят да го задържат на повърхността. Впечатлението, което оставя г-н Габровски, е за един изключително скромнен, трудолюбив, порядъчен, чувствителен и достоен мъж. За нашата система той не е нов човек и познава спецификата на производството, както и психологията на незрящите хора.

Управителният съвет прие представената информация за финансовото състояние на "Успех ССБ Холдинг" ЕООД - клон Дряново към юни 2014 г. УС взе решение управителят на "Успех ССБ Холдинг" ЕООД г-н Лъчезар Шекеров и управителят на "Успех ССБ Холдинг" ЕООД - клон Дряново г-н Димитър Габровски да предприемат действия за увеличаване реализацията на продукцията на предприятието, както и на всяко следващо заседание на Управителния съвет на ССБ да бъде внасяна информация от управителя на "Успех ССБ Холдинг" ЕООД за състоянието му, включваща: реализирана продукция, разходи за материали, фонд "Работна заплата", други разходи, задължения към държавата, общината, персонал, доставчици и други.

Решено беше след приемането на годишния финансов отчет на "Успех ССБ Холдинг" ЕООД - клон Дряново да се обсъдят перспективите за неговото бъдещо съществуване, ако дотогава не са предприети други мерки.

С това заседанието изчерпа дневния ред и бе закрито.

Марина ПЕТКОВА

Един юбилеен конгрес

От София до Белград с влак и автобус, после от Белград през Хърватия до Южна Унгария. На 15 км от границата се намира малкото курортно градче и балнеоложки център Харкани. В него от 12 до 19 юли 2014 г. се проведе 80-ият юбилеен Международен конгрес на слепите есперантисти. Организатори на конгреса бяха Международната лига на слепите есперантисти (ЛИБЕ) и туристическата фирма "Орбис Пиктус" на известната хърватска есперантистка Вишня Бранкович. Във форума участваха около 60 есперантисти от 12 страни от Европа и Азия. Те бяха настанени в комфортния хотел "Платан". В залата на хотела се провеждаха заседанията на конгреса, а ресторантът осигуряваше обилна и разнообразна храна от унгарската кухня. За сервитьорите обслужването на неவிждащи хора явно беше необичайно, но проблеми почти нямаше. На запознавателната вечер поднесоха приветствия представители на Унгарската есперантска организация на железничарите, на местната администрация и на домакините - директорът на хотела.

По традиция, с пожелание за успешна работа, председателят на миналия конгрес откри настоящия.

Владимир Желев предложи и конгресното ръководство:

- председател – Анатолий Масенко от Русия, същевременно председател и на ЛИБЕ;
- зам.-председатели – Антун Ковач от Хърватия и Ливи Чеобану от Румъния;
- секретари – Ишван Кабо от Унгария и Валтер Вагнер от Австрия. □

Конгресната програма съдържаше делова чест, културна програма и асамблея на ЛИБЕ. Бяха представени 10 доклада, три от които по основната тема на Конгреса – "Международните конгреси на слепите есперантисти и тяхното разнообразие" (както следва – на А. Масенко "Малко история", на Вл. Желев "Международни конгреси на слепите есперантисти в България", на А. Ковач "Моите есперантски конгреси").

Останалите доклади бяха за дейността на организациите на слепите и за живота на слепите в различни страни. Бяха организирани и традиционните курсове за изучаване на есперанто – за начинаещи и за напреднали. Заседанията се провеждаха до обяд, а следобед желаещите посещаваха басейните с минерална вода и ползваха балнеоуслуги.

Културната програма беше сравнително скромна. Интересна беше вечерта на чешката група с изпълнение на произведения на чешки композитори от ранното Средновековие до наши дни. Състояха се полудневна и целодневна екскурзии. Посетихме Печ. По програма трябваше да разгледаме града и околностите му, но всъщност се ограничихме само до централната част – катедралата, част от античните и средновековните останки около нея и един малък парк с име "Есперанто". Част от Унгария е била 150 години под турска власт. През този период в центъра на града е построена джамия. Сега тя е християнски храм.

По време на асамблеята на ЛИБЕ предмет на дискусия бяха дейността на организацията между двата конгреса и предстоящите задачи. Наблегна се на необходимостта от привличането на повече млади невиждащи хора в есперантското движение. Да им се дава възможност да разберат лекотата, с която се усвоява есперанто. Да се убедят в практическата полза от владеенето на този език при съвременните условия за лични контакти и контакти чрез съвременните комуникационни средства - интернет, фейсбук, радио; в различните сфери на обществения живот - професионална, културна, в изкуството, спорта; при контактите с хора и институции във всички точки на планетата, независимо от това към коя националност принадлежат.

Българската група се включи активно в конгресната програма. Освен споменатия доклад Владимир Желев представи издадената през тази година със съдействието на ССБ стихосбирка на Тодор Шошев, съдържаща стихове на есперанто и български език. Веселина Стоилова и Димитър Димитров участваха в кръглата маса на ползвателите на компютри. Веселина декламира и свое стихотворение на есперанто, а Радка Стоянова прочете стихотворение на Тодор Шошев пред участниците в традиционната интернационална вечер.

В Харкани, както се казва, има и българска следа. Тук има българско военно гробище, където са погребани нашите войници, загинали през Втората световна война на територията на Унгария. Ние посетихме гробището и поднесохме пред централния паметник букет цветя с надписана лента - "От българските невиждащи есперантисти, поклон".

Конгресът приключи със задушевна другарска вечер, на която вдигнахме на здравица с чаша вкусно червено унгарско вино. Изпълваше ни удовлетворението, че есперанто допринесе за мирното разбирателство между хората, защото на конгреса имаше представители от републиките на бивша Югославия и бившия Съветски съюз, от източна и западна Европа и далечна Япония. И всички тях ги свързваше искрено приятелско чувство.

Владимир ЖЕЛЕВ